Crna Gora
Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore
Ombudsman

Kabinet Zaštitnika 020/241-642
Savjetnici 020/225-395
Centrala 020/225-395
Fax: 020/241-642
E-mail: ombudsman@t-com.me
www.ombudsman.co.me

Broj: 01-819/22-4
Podgorica, 30.12.2022. godine
MB

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u skladu sa odredbom člana 41 stav 1 Zakona o zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG" br. 42/2011, 32/2014 i 21/17) i člana 40 Pravila o radu zaštitnika/ce ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG", br. 53/14), nakon sprovedenog ispitnog postupka po pritužbi građanina XX iz Podgorice, daje

M I Š LJ E NJ E

I Uvod

1. Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore, dana 14.11.2022. godine, podnio je pritužbu građanin XX iz Podgorice, u kojoj je u bitnom navedeno: da je podnio prijavu 27.3.2022. godine Upravi policije – OB Podgorica u kojoj je iznio navode da je prijećeno njemu i njegovoj porodici; da službenici Uprave policije nijesu postupili po podnešenoj prijavi; da su njega „zatvarali“ zato što je vlasnik zemlje u park šumi Zagorič te da je bio napadnut iz razloga kako bi mu oteli zemlju čiji je vlasnik.
Uz pritužbu je dostavio i prijavu br. 4101/2022 od 27.3.2022. godine, koju je podnio Upravi policije – Odjeljenju bezbjednosti Podgorica.

II Postupanje Zaštitnika

2. Uvidom u pritužbu, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore je utvrdio da ista ispunjava uslove sadržane u čl. 31 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore[1], koji se tiču njene sadržine.

3. Zaštitnik je saglasno odredbama člana 35 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore, dana 28.11.2022. godine, aktom br. 01-819/22-2, zatražio izjašnjenje od strane Uprave policije – Odjeljenja bezbjednosti Podgorica, kao i cjelokupnu dokumentaciju formiranu povodom konkretnog slučaja.

Uprava policije – Odjeljenje bezbjednosti Podgorica je dostavila izjašnjenje br. 73-217/22-14814/1 od 20.12.2022. godine, kojim dostavljaju kopije prijave XX i WW., koje su podnešene u prostorijama OB Podgorica dana 27.3.2022. godine, kao i kopiju akata koje su sačinjene povodom preduzimanja radnji postupajući po prijavama.

Uz izjašnjenje su dostavili i određenu dokumentaciju, i to: prijavu XX br. 4101/2022 od 27.3.2022. godine; sl. zabilješku policijskog službenika o tome da je sa prijavom upoznat DT u ODT u Podgorici od 27.3.2022. godine; zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina WW, br. 14/2-1 od 2.7.2022. godine; sl. zabilješku policijskog službenika koji konstatuje da su obostrano podnijeli prijave XX i WW., i da je o o navodima upoznata DT u ODT-u, kao i da je nakon toga upoznat pomoćnik komandira za

[1] Službeni list Crne Gore", (br. 042/11 od 15.08.2011, 032/14 od 30.07.2014, 021/17 od 31.03.2017).

prekršajnu evidenciju SP za JRM; sl. zab. od sačinjena od strane policijskog službenika a na okolnosti pristupanja lica QQ. u prostorije OB Podgorica; zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina WW.; zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina D.S.; zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina WW.; službenu zabilješku od 27.3.2022. godine, povodom izlaska na lice mjesta slušbenika Uprave Policije po prijavi XX; sl. zabilješka br. 592/22 od 27.3.2022. godine, povodom lišenja slobode XX; zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka upisni br. 4097/2022 od 27.3.2022. godine sa prilozima; Rješenje Suda za prekršaje u Podgorici PP broj 4627/22-38 od 15.4.2022. godine kao i službenu zabilješka od 26.8.2022. godine, sačinjena povodom postupanja od 27.3.2022. godine, po obostranim prijavama.

III Utvrđene činjenice

4. Uvidom u dostavljenu pritužbu, dostavljeno izjašnjenje Uprave policije Odjeljenja bezbjednosti Podgorica br. 73/217-22/1481/1 od 20.12.2022. godine, utvrđeno je:

- da je dana 27.3.2022. godine, podnosilac pritužbe XX podnio pritužbu Odjeljenju bezbjednosti Podgorica protiv WW.;
- da je P.D. 27.3.2022. godine, Odjeljenju bezbjednosti Podgorica podnio pritužbu protiv XX;
- da su, povodom predmetnog događaja, službenici OB Podgorica - interventne jedinice bili upućeni na lice mjesta 27.3.2022. godine oko 13:20 časova;
- da su XX i WW., od strane policijskih službenika koji su izašli na teren, poučeni o pravu da podnesu prijavu i upućeni u prostorije OB Podgorica;
- da je, povodom podnešenih prijava, 27.3.2022. godine, obaviještena DT u ODT-u u Podgorici, i da se DT izjasnila da u navodima prijava nema elemenata krivičnog djela, već da policija cijeni postojanje prekršaja;
- da je, nakon dobijenog obavještenja od DT da nema elemenata krivičnog djela, sa prijavama i službenim zabilješkama kao i sa zabilješkama svjedoka upoznat pomoćnik komandira za prekršajnu preventivu SP za JRM;
- da je 27.3.2022. godine, uzeto obavještenje u svojstvu građanina od XX, XX, XX.;
- da se konflikt između podnosilaca prijava ponavlja duži vremenski period;
- da je 27.3.2022. godine, XX lišen slobode zbog postojanja razloga iz člana 166 stav 1 tačka 1,2,3,4 Zakona o prekršajima i osnovane sumnje da je izvršio prekršaj iz člana 8 Zakona o javnom redu i miru;
- da ne postoji formalni dokaz da je lice lišeno slobode upoznato sa svojim pravima, što bi se potvrdilo Zapisnikom koji bi potpisalo lice lišeno slobode;
- da je da je Sudu za prekršaje u Podgorici, podnijet zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka protiv XX;
- da nije pokrenut prekršajni postupak po podnešenoj prijavi XX protiv WW, jer, kako se izjasnio pomoćnik komandira za prekršajnu preventivu, nema elemenata za postupanje vezano za prijavu, te da je XX upućen na privatnu tužbu;
- da u spisima predmeta ne egzistira dokaz o tome da je XX sa istim upoznat;
- da XX u pritužbi Zaštitniku ljudskih prava i sloboda navodi da nije upoznat sa postupanjem službenika Odjeljenja bezbjednosti Podgorica, a povodom njegove podnešene prijave;
- da je XX oglašen krivim Rješenjem Suda za prekršaje u Podgorici, i da mu je izrečena uslovna osuda zbog izvršenog prekršaja iz člana 8 Zakona o javnom redu i miru.

IV Relevantno pravo

Domaće pravo

5. Ustav Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 001/07 od 25.10.2007, 038/13 od 02.08.2013) propisuje:

"Prava i slobode ostvaruju se na osnovu Ustava i potvrđenih međunarodnih sporazuma.
Svi su pred zakonom jednaki, bez obzira na bilo kakvu posebnost ili lično svojstvo." (član 17)
"Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore je samostalan i nezavisan organ koji preduzima mjere za zaštitu ljudskih prava i sloboda.
Zaštitnik ljudskih prava i sloboda vrši funkciju na osnovu Ustava, zakona i potvrđenih međunarodnih ugovora, pridržavajući se i načela pravde i pravičnosti". (član 81)

6. Zakon o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda ("Službeni list Crne Gore", br. 042/11 od 15.08.2011, 032/14 od 30.07.2014, 021/17 od 31.03.2017) propisuje:

"Zaštitnik/ca samostalno i nezavisno, na načelima pravde i pravičnosti, preduzima mjere za zaštitu ljudskih prava i sloboda, kad su povrijeđena aktom, radnjim ili nepostupanjem državnih organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave i lokalne uprave, javnih službi i drugih nosilaca javnih ovlaštenja, kao i mjere za spriječavnje mučenja i drugih oblika nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja i mjere za zaštitu od diskriminacije." (član 2);
„Postupak ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda pokreće se povodom pritužbe ili po sopstvenoj inicijativi." (član 28 stav 1)
„Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda."(član 41).

7. Zakon o prekršajima ("Službeni list Crne Gore", br. 001/11 od 11.01.2011, 006/11 od 25.01.2011, 039/11 od 04.08.2011, 032/14 od 30.07.2014, 043/17 od 04.07.2017, 051/17 od 03.08.2017) propoisuje:

"Ovlašćeni policijski službenik ili drugo službeno lice, kad je ovlašćeno posebnim zakonom, ukoliko postoji osnovana sumnja da je određeno lice učinilo prekršaj, može to lice lišiti slobode, ako:
1) nije poznat identitet tog lica;
2) to lice nema prebivalište ili boravište u Crnoj Gori, a postoje okolnosti koje ukazuju da će pobjeći ili otići u drugu državu radi izbjegavanja odgovornosti za prekršaj;
3) postoje okolnosti koje ukazuju da će ponoviti prekršaj ili dovršiti pokušani prekršaj;
4) postoji opasnost da će uništiti, sakriti, izmijeniti ili falsifikovati dokaze koji su važni za prekršajni postupak.(…)" (član 166 stav 1 tačla 1,2,3,4)

8. Zakon o javnom redu i miru ("Službeni list Crne Gore", br. 064/11 od 29.12.2011, 056/20 od 15.06.2020) propisuje:

"Ko na javnom mjestu izazove osjećanje ugroženosti kod drugog prijetnjom da će napasti na život ili tijelo tog ili njemu bliskog lica, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 250 eura do 1.500 eura ili kaznom zatvora do 60 dana." (član 8)

9. Zakon o unutrašnjim poslovima ("Službeni list Crne Gore", br. 044/12 od 09.08.2012, 036/13 od 26.07.2013, 001/15 od 05.01.2015, 087/18 od 31.12.2018) propisuje:

"Policijski poslovi, u smislu ovog zakona, su:
(…) sprječavanje vršenja i otkrivanje krivičnih djela i prekršaja(…) (član 10 stav 3)
"Policijski poslovi obavljaju se sa ciljem da se obezbijedi jednaka zaštita bezbjednosti, prava i sloboda, primijeni zakon i obezbijedi vladavinu prava."(član 12)
"Policijski službenici postupaju u skladu sa Ustavom, potvrđenim međunarodnim ugovorima, zakonom i drugim propisima.

Policijski službenici se pridržavaju standarda policijskog postupanja, a naročito onih koji proizilaze iz obaveza utvrđenih međunarodnim aktima, a odnose na dužnost služenja ljudima, poštovanje zakonitosti i suzbijanje nezakonitosti, ostvarivanje ljudskih prava, nediskriminaciju pri izvršavanju policijskih zadataka, ograničenost i uzdržanost u upotrebi sredstava prinude, zabranu mučenja i primjene nečovječnih i ponižavajućih postupaka, pružanje pomoći nastradalim licima, obavezu zaštite tajnih i ličnih podataka, obavezu odbijanja nezakonitih naređenja i suprotstavljanje svakom obliku korupcije." (član 14)
"Policija u izviđaju, krivičnom i prekršajnom postupku primjenjuje policijska ovlašćenja i postupa po naredbama i zahtjevima državnog tužioca i suda, u skladu sa zakonom.
Policija sarađuje sa drugim organima i službama koji se bave poslovima bezbjednosti, kroz zajednički rad, razmjenu informacija i tehničku saradnju, u skladu sa zakonom. (član 24)
"Policijska ovlašćenja, mjere i radnje su:(…)
1) obrada podataka o ličnosti i drugih podatka;(…)
2) utvrđivanje identiteta lica i istovjetnosti predmeta;(…)
16) sprovođenje posebnih policijskih radnji;(…)
20) obezbjeđenje i pregled mjesta događaja; (…)
22) druga ovlašćenja propisana zakonom." (član 41 stav 1 tačke 1, 2, 16, 20 i 22)
"Kontrola i nadzor rada Policije obezbjeđuje se parlamentarnom, građanskom i unutrašnjom kontrolom, kao i od strane Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore kad vrši poslove nacionalnog preventivnog mehanizma za zaštitu lica lišenih slobode od mučenja i drugih oblika surovog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja i postupa po pritužbama na rad policijskih službenika."(član 189)

10. Pravilnik o načinu obavljanja odredjenih policijskih poslova i primjeni ovlašćenja u obavljanju tih poslova ("Službeni list Crne Gore", br. 021/14 od 06.05.2014, 066/15 od 26.11.2015) propisuje:

"Ovim pravilnikom propisuje se bliži način obavljanja određenih policijskih poslova i primjena ovlašćenja u obavljanju tih poslova." (član 1)
"Policijski službenik je dužan da u vršenju policijskih poslova postupa obazrivo prema građanima, vodeći računa da ne povrijedi dostojanstvo ličnosti i da ih ne izlaže nepotrebnom uznemiravanju ili obavezama.
U vršenju policijskih poslova, policijski službenik se obraća građanima na jasan i razumljiv način i saopštava im razloge zbog kojih im se obraća." (član 6)
"Ukoliko postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ili prekršaj, policijski službenik je dužan da preduzme sve potrebne mjere, a naročito da se:
pronađe učinilac krivičnog djela ili prekršaja, da se učinilac ili saučesnik ne sakrije ili ne pobjegne (…)"(član 23 stav1 tačka 1)
"U vršenju poslova iz člana 23 ovog pravilnika, policijski službenik, u skladu sa zakonom (…)
ulazi u tuđi stan i druge prostorije.(…)
ograničava kretanje određenih lica na određenom prostoru za potrebno vrijeme;
(član 24 stav 1 tačka 4 i 8)
"Policijski službenik koji je odredio zadržavanje lica ili koji izvršava zadržavanje na osnovu odluke nadležnog organa dužan je da zadržano lice bez odlaganja pouči i omogući da o zadržavanju obavijesti lice koje sam odredi, kao i diplomatskog, odnosno konzularnog predstavnika države čiji je državljanin, odnosno predstavnika odgovarajuće međunarodne organizacije ako se radi o raseljenom licu ili licu bez državljanstva.
Policijski službenik iz stava 1 ovog člana dužan je da obavijesti i porodicu lica koje je zadržano ili lice sa kojim živi u vanbračnoj zajednici, osim ako se zadržano lice tome izričito protivi.
O upoznavanju zadržanog lica sa njegovim pravima sačiniće se zapisnik koji potpisuje zadržano lice i policijski službenik koji ga je sa njegovim pravima upoznao i omogućio mu da ih ostvari u smislu st. 1 i 2 ovog člana.

O radnjama iz st. 1 i 2 ovog člana policijski službenik koji je odredio zadržavanje upoznaće policijskog službenika koji izvršava zadržavanje i dostaviće mu primjerak zapisnika iz stava 3 ovog člana.(…)" (član 180 stav 1,2,3 i 4)

Međunarodni propisi

11. Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda propisuje:

„Svako ima pravo na slobodu i sigurnost ličnosti. Niko ne smije biti lišen slobode izuzev u niže navedenim slučajevima i u skladu sa zakonom propisanim postupkom:

a. zakonitog lišenja slobode po presudi nadležnog suda;

b. zakonitog hapšenja ili lišenja slobode zbog nepovinovanja zakonitom nalogu suda ili u cilju osiguranja izvršenja bilo koje obaveze propisane zakonom;

c. zakonitog hapšenja ili lišenja slobode radi privođenja nadležnoj sudskoj vlasti, kada postoji opravdana sumnja da je ta osoba izvršila krivično djelo ili kada postoje valjani razlozi da se osoba sprijeći da izvrši krivično djelo ili da, nakon izvršenja krivičnog djela, pobjegne;

d. lišenja slobode maloljetnika, prema zakonitom nalogu, radi odgajanja pod nadzorom ili zakonitog pritvaranja zbog privođenja nadležnoj vlasti;

e. zakonitog lišenja slobode osoba da bi se spriječilo širenje neke zarazne bolesti, pritvaranja mentalno oboljelih osoba, alkoholičara ili narkomana ili skitnica;

f. zakonitog hapšenja ili lišenja slobode osobe u cilju sprječavanja ilegalnog ulaska u zemlju ili osobe protiv koje je u toku postupak deportacije ili ekstradicije.

Svako ko je uhapšen bit će odmah obaviješten, na jeziku koji razumije, o razlozima hapšenja i o svim optužbama protiv njega.

Svako ko je uhapšen ili lišen slobode prema odredbama stava 1(c) ovog člana mora odmah biti izveden pred sudiju ili drugo službeno lice zakonom ovlašteno da vrši sudsku vlast i mora imati pravo na suđenje u razumnom roku ili na puštanje na slobodu do suđenja. Puštanje na slobodu može se uvjetovati garancijama o pojavljivanju na suđenju.

Svako kome je uskraćena sloboda hapšenjem ili lišavanjem slobode ima pravo uložiti žalbu sudu kako bi sud, u kratkom roku, razmotrio zakonitost lišavanja slobode i ukoliko ono nije bilo zakonito naložio oslobađanje.

Svako ko je bio žrtva hapšenja ili lišavanja slobode protivno odredbama ovog člana ima pravo na obeštećenje." (član 5)

12. Standard Evropskog komiteta za sprečavanje mučenja i nečovečnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT)[2] navodi da:

„CPT pridaje poseban značaj trima pravima osoba pritvorenim od strane policije: pravu osobe u pitanju da o svom pritvaranju obavesti treće lice po svom izboru (člana porodice, prijatelja, konzulat), pravu na usluge advokata i pravu na medicinski pregled od strane ljekara po izboru date osobe (pored medicinskog pregleda izvršenog od strane ljekara kojeg su pozvale policijske vlasti).

To su, prema mišljenju CPT-a, tri osnovne garancije protiv zlostavljanja pritvorenih osoba koje bi trebalo primenjivati od samog početka lišavanja slobode, bez obzira na to kojim je terminima to lišavanje slobode odredjeno od strane pravnog sistema u pitanju (pritvor, zadržavanje itd.)." (...)

„CPT smatra da bi se osnovne garancije date osobama u policijskom pritvoru mogle dodatno osnažiti (a rad policijskih službenika moguće i znatno olakšati) ukoliko bi postojao jedinstven i sveobuhvatan policijski zapisnik za svaku pritvorenu osobu, u kojem bi bili evidentirani svi aspekti pritvora i sve radnje preduzete u vezi pritvorenih osoba (...)

Za različite stavke (na primer, stvari u posjedu date osobe, činjenici da su osobi saopštena njena prava i da se ta osoba na njih poziva ili da ih se odriče), trebalo bi dobiti potpis pritvorenika, odnosno, ukoliko je potrebno, objasniti zbog čega taj potpis nedostaje.(...)"

[2] CPT/Inf/E (2002) 1 - Rev. 2006 – paragraf 36 i 40;

13. Povelja o temeljnim pravima EU (2000) u članu 41 garantuje pravo na dobru upravu na način da propisuje:
„Svako ima pravo da institucije, tijela, uredi i agencije Unije njegove predmete obrađuju nepristrasno, pravično i u razumnom roku."

14. Evropski kodeksom dobrog administrativnog ponašanja, koji je na osnovu posebnog izveštaja Evropskog ombudsmana i na njegovu inicijativu usvojio Evropski parlament Rezolucijom od 6. septembra 2001. godine, Evropski parlament je pozvao Evropskog ombudsmana da svakodnevno primenjuje Kodeks kada ispituje pravilnost rada organa Unije, a kako bi se osnažilo pravo građana na dobru upravu.
Kodeks dobre uprave odražava principe Evropskog upravnog prostora. Organi javne vlasti i javni službenici uvjek djeluju u okviru i na osnovu Ustava, zakona i drugih propisa i primjenjuju pravila i postupke propisane važećim propisima.

V ZAKLJUČNA OCJENA

15. Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore, obratio se pritužbom g-din XX, navodeći: da je podnio prijavu 27.3.2022. godine Upravi policije – OB Podgorica u kojoj je iznio navode da je prijećeno njemu i njegovoj porodici; da službenici Uprave policije nijesu postupili po podnešenoj prijavi; da su njega „zatvarali" zato što je vlasnik zemlje u park šumi Zagorič, te da je bio napadnut iz razloga kako bi mu oteli zemlju čiji je vlasnik.
Uz pritužbu je dostavio i prijavu br. 4101/2022 od 27.3.2022. godine, koju je podnio Upravi policije – Odjeljenju bezbjednosti Podgorica.

16. Zaštitik je uvidom u izjašnjenje Uprave policije – Odjeljenja bezbjednosti Podgorica br. 73-217/22-14814/1 od 20.12.2022. godine, kao i dostavljene dokumentacije zapazio da se dana 27.3.2022. godine, desio incident između podnosioca pritužbe i WW. te da su službenici OB Podgorica – Interventne jedinice, odmah po dobijenoj informaciji da je u park šumi Zagorič, došlo do prepirke XX i WW, izašli na lice mjesta, da su preduzeli radnje provjere identiteta prema licima upoznali ih sa pravom podnošenja prijave i uputili ih da pristupe u sl.prostorije OB Podgorice.

17. Obojica aktera su podnijeli prijave jedan protiv drugog u Odjeljenju bezbjednosti Podgorica, br. 4101/2022 (prijava XX) i br. 4097/2022 (prijava WW) po kojim prijavama je postupao isti policijski službenik.

18. Uvidom u dokumentaciju, u sl. zabilješku Stanice policije za javni red i mir, koju je sačinio policijski službenik XX., Zaštitnik zapaža da je o predmetnim događajima upoznat DT u ODT-u u Podgorici, koji se izjasnio da u navodima prijava nema elemenata KD za koje se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti.
Dalje, uvidom u istu službenu zabilješku, Zaštitnik zapaža da je konstatovano da je o prijavama i dotadašnjim službenim zabilješkama policije, upoznat pomoćnik komandira za prekršajnu prevenciju, koji se „izjasnio" da se lice XX liši slobode po članu 8 Zakona o javnom redu i miru jer se to ponavlja u više navrata od strane XX da dolazi na privatni posjed WW. i da mu upućuje prijetnje kako njemu tako i njegovoj porodici

19. Dalje, iz dostavljene dokumentacije, se zapaža da je u OB Podgorica pritustupilo lice QQ. koja je iznijela svoje tvrdnje u vezi događaja, kao i da je prikupljeno obavještenje u svojstvu građanina WW., takođe povodom konkretnog slučaja.

20. Službenici OB Podgorica su, lišili slobode XX, zbog postojanja razloga iz člana 166 stav 1,2,3 i 4 Zakona o prekršajima. Naime, uvidom u sl. zabilješku o lišenju slobode br. 592/22 od 27.3.2022. godine utvrđuje se da je konstatovano da je lice lišeno slobode upoznato sa svojim pravima, shodno članu 166 stav 5 istog zakona i članu 5 stavu 1 Zakonika o krivičnom postupku.[3]
Međutim, uvidom u kompletnu dostavljenu dokumentaciju Zaštitnik zapaža da ne postoji formalni dokaz da je podnosilac pritužbe, kao lice lišeno slobode, zaista upoznato sa svojim pravima, a koji bi se ogledao u tome da isti potpiše zapisnik o tome, na kojem bi trebao postojati i potpis zadržanog lica i policijskog službenika koji ga je o pravima upoznao, kako to popisuje Pravilnik o načinu obavljanja policijskih poslova i primjeni ovlašćenja u obavljanju tih poslova[4].

21. Zaštitnik podsjeća da je u praksi međnarodnih tijela ranije prepoznato da je rizik od zlostavljanja najveći u prvim satima lišavanja slobode. Tako CPT dosljedno ističe važnost tri proceduralne garancije, naime: pravo na pristup advokatu, pravo na pristup doktoru i pravo na to da rođak ili treće lice bude obaviješteno, po vlastitom izboru. To pretpostavlja da su osobe lišene slobode o tim pravima uredno obaviještene, usmeno nakon "privođenja" i, što je prije moguće, pisanim putem (npr. putem "pisma o pravima" ili drugog dokumenta kojim se utvrđuju prava osoba u policijskom pritvoru) na jeziku koji one razumiju. Ovo "trojstvo prava" trebalo bi se primjenjivati od samog početka lišenja slobode od strane policije - to jest, kada je dotična osoba dužna ostati u policiji.
Za različite stavke (na primer, stvari u posjedu date osobe, činjenici da su osobi saopštena njena prava i da se ta osoba na njih poziva ili da ih se odriče), trebalo bi dobiti potpis pritvorenika, odnosno, ukoliko je potrebno, objasniti zbog čega taj potpis nedostaje.(...)" [5]

22. U vezi sa prednje navedenim, Zaštitnik podsjeća da je u preventivnom mandatu kao Nacionalni preventivni mehanizam za zaštitu lica lišenih slobode od mučenja i drugih oblika surovog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, kroz izvještaje o obilascima shodno Metodologiji rada na tim poslovima, više puta ukazivao na obavezu i neophodnost da lica lišena slobode budu upoznata sa svojim pravima odmah nakon lišenja slobode te da se o tome se sačini zapisnik koji će biti potpisan od strane tog lica i policijskog službenika koji ga je o pravima upoznao, odnosno u kojem će biti konstatovano da je eventualno lice lišeno slobode odbilo da potpiše isti.[6]
Takođe, Zaštitik je i u reaktivnom mandatu, u postupanju po pritužbama u ranijim predmetima davao preporuke koje se odnose na ovu obavezu.[7]

23. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju, Zaštitnik zapaža da su sve procesne radnje koje bi trebale biti sprovedene povodom podnešenih prijava XX i WW a koja se odnose na dalje procesuiranje istih odrađene, gdje je u krajnjem po prijavi WW, okrivljeni po toj prijavi XX, Rješenjem Suda za prekršaje u Podgorici PP broj 4627/22-38 od 15.4.2022. godine oglašen krivim za prekršaj iz člana 8 Zakona o javnom redu i miru i gdje mu je izrečena zaštitna mjera uslovna osuda.
Uvidom u službenu zabilješku od 26.8.2022. godine, Zaštitnik zapaža da je konstatovano da je podnosilac prijave XX koji je prijavu podnio protiv WW, obaviješten da se pomoćnik komandira za

---

[3] "Službeni list Crne Gore", br. 057/09 od 18.08.2009, 049/10 od 13.08.2010, 047/14 od 07.11.2014, 002/15 od 16.01.2015, 035/15 od 07.07.2015, 058/15 od 09.10.2015, 028/18 od 27.04.2018, 116/20 od 04.12.2020, 145/21 od 31.12.2021.;
[4] „Službeni list Crne Gore", br. 021/14 i 066/15 od 26.11.2015. godine – član 180;
[5] [5] CPT/Inf/E (2002) 1 - Rev. 2006 – paragraf 36 i 40;
[6] https://www.ombudsman.co.me/zastitaiprevencija/103.news_report.html ;
https://www.ombudsman.co.me/zastitaiprevencija/102.news_report.html ;
https://www.ombudsman.co.me/zastitaiprevencija/99.news_report.html
Navedeni samo od nekih izvještaja u kojima je data opisana preporuka;
[7] https://www.ombudsman.co.me/docs/1666785762_11102022_prepeoruka_up.pdf ;

prekršajnu evidenciju izjasnio da nema elemenata za postupanje policijskih službenika vezano za prijavu XX, već da se isti uputi na privatnu tužbu te da je podnosilac prijave upoznat sa istim od strane PS K.P.
Međutim, daljim uvidom u dokumentaciju, Zaštitik zapaža da ne postoji evidentiran formalni dokaz da je podnosilac prijave XX obaviješten o tome, a kako i navodi u svojoj pritužbi podnešenoj instituciji Zaštitika.

24. Zaštitnik primjećuje da je službena zabilješka sačinjena 26.8.2022. godine sa gore navedenom konstatacijom, a da je prijava podnešena 27.3.2022. godine (sl. zab. sačinjena skoro 5 mjeseci nakon podnešene prijave), te da do te službene zabilješke ne postoji nijedna konstatacija niti formalni dokaz da je XX upoznat o postupanju po njegovoj prijavi i da je upućen na privatnu tužbu.
Iako je Zaštitnik primjetio radnje koje su preduzete po predmetnoj prijavi XX, kako je i navedeno, konstatuje se da do službene zabilješke od 26.8.2022. godine, ne postoji nijedna konstatacija niti formalni dokaz da je XX upoznat o postupanju po njegovoj prijavi i da je upućen na privatnu tužbu.

25. Zaštitnik podsjeća da dobra uprava, shodno svojim načelima i principima, podrazumijeva da je uprava okrenuta potrebama građana, da je otvorena i dostupna građanima, da postupa sa uvažavanjem i pažnjom, da jednako postupa sa građanima u istim i sličnim situacijama, kao i da blagovremeno postupa po zahtjevima građana. Kašnjenje organa javne uprave u donošenju odluka i djelovanju, može izazvati nezadovoljstvo, nepravdu ili ozbiljnu štetu i javnom interesu i privatnim interesima.

26. Zaštitnik takođe podsjeća da je Komitet ministara Savjeta Evrope usvojio više preporuka, koje imaju za cilj postizanje određenih segmenata dobre uprave. Dostignuti standardi u okviru Savjeta Evrope, kao i usvajanje Evropskog kodeksa dobrog administrativnog ponašanja (2001) na nivou Evropske unije, stvorili su uslove za donošenje jedne sveobuhvatne preporuke o dobroj upravi, koja definiše osnovno pravo na dobru upravu i time olakšava njegovu efektivnu primjenu u praksi.

27. Preporuka R. (2007) 7 o dobroj upravi je veoma važan dokument koji postavlja načela i pravila koja organi javne uprave treba da primenjuju u svom odnosu sa građanima, tj. javnošću, kako bi se izgradila dobra uprava. Preporuka sadrži načelo postupanja u okviru razumnog vremenskog roka, koje podrazumijeva da javna uprava vrši svoje dužnosti u razumnom vremenskom roku[8].

Na osnovu sprovedenog ispitnog postupka i utvrđenih relevantnih činjenica, Zaštitnik nije mogao utvrditi da je **Uprava policije -Regionalni centar bezbjednosti Centar – Odjeljenju bezbjednosti Podgorica,** povrijedila neko od ljudskih prava i sloboda podnosiocu pritužbe.
Međutim, shodno načelima i principima dobre uprave, polazeći od načela pravde i pravičnosti Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore u skladu sa članom 20 Zakona o zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore

PREPORUČUJE

Upravi policije – Regionalnom centru bezbjednosti Centar – Odjeljenju bezbjednosti Podgorica:

a) da obavijeste podnosioca pritužbe XX, pisanim putem o postupanju po prijavi koju je 27.3.2022. godine, podnio protiv P.D.;

Upravi policije i Regionalnom centru bezbjednosti Centar – Odjeljenju bezbjednosti Podgorica:

[8] Preporuka R (2007)7 o dobroj upravi. Načelo 6 postupanja u okviru razumnog vremenskog roka;

b) da u budućim u istim/sličnim situacijama, upoznaju podnosioca prijave u vezi sa postupanjem po istoj i da to dokumentuju u zavisnosti od načina upoznavanja stranke (usmenim ili pismenim putem) kako bi imali formalni dokaz da je podnosilac sa istim upoznat;

c) da prilikom zadržavanja lica u potpunosti postupaju u skladu sa članom 180 Pravilnika o načinu obavljanja odredjenih policijskih poslova i primjeni ovlašćenja u obavljanju tih poslova i sačine Zapisnik o tome da je lice obaviješteno o svojim pravima odmah nakon lišenja slobode, na kojem će se potpisati i lice lišeno slobode odnosno konstatovati da je isto odbilo da potpiše.

Uprava policije – Regionalni centar bezbjednosti Centar – Odjeljenje bezbjednosti Podgorica je dužno da u roku od 30 dana od dana prijema ovog akta, Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore dostavi izvještaj o preduzetim radnjama i mjerama za izvršenje prve preporuke **(preporuka a),** dok će Zaštitnik izvršenje druge i treće preporuke (preporuke b i c) pratiti u kontinuitetu.

ZAMJENICA ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
Mirjana Radović

Dostaviti:

- podnosiocu pritužbe;
- Upravi policije – direktoru;
- Regionalnom centru bezbjednosti Centar - Odjeljenju bezbjednosti Podgorica;
- a/a.